

ганізації фактично не мають коштів для розгортання своїх телеканалів, радіостанцій, інтернетвидань.

По-друге, слід максимально допомогти українцям в отриманні повноцінної освіти. Адже більшість перебувають під впливом стереотипів, які передаються їм від їх здебільшого неграмотних батьків, оточення.

По-третє, слід надати максимальну підтримку малому і середньому бізнесу в Україні. І це, враховуючи загрозу світової економічної кризи, може бути взаємовигідним.

Наприкінці мушу констатувати, що гібридна війна Росії в Україні набрала в значній мірі незворотнього характеру, оскільки не приймаються закони, які б передбачили покарання агентів гібридної війни та їх посібників, всім тим, хто прямо, чи опосередковано підтримує агресора.

Іващенко О. А.,

кандидат економічних наук, доцент,
кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності
Національної академії статистики,
обліку і аудиту

ВАЛЮТНІ ВІЙНИ XXI СТОЛІТТЯ В КОНТЕКСТІ КОНКУРЕНТНОЇ БОРОТЬБИ ЗА ДОМІНУВАННЯ

Третя світова валютна війна розпочалась у результаті труднощів, що спіткали світову економіку в результаті кризи 2007-2012 р. Перебіг цього конфлікту у площині світової фінансової системи матиме набагато більші ризики, оскільки ускладнений рядом нових факторів, властивих національним економікам та міжнародним фінансовим ринкам. До них відносять зміни, що почали відбуватись з 80-х рр. XX ст.: фінансова глобалізація, дерегуляція та лібералізація фінансових ринків, виникнення деривативів, зрушення на гео економічній мапі світу та зміни в національній економічній політиці держав, а зокрема активне використання кількісне пом'якшення в якості важеля грошово-кредитної політики.

Суб'єктний склад учасників теж змінився: на перебіг подій можуть впливати вже не лише держави і міжнародні організації, але й приватні установи, в т.ч. ТНК. Якщо ж валютним війнам XX ст. були характер-

ні ризики девальвацій валют до золота, то сучасна «війна» за валютне домінування і отримання конкурентних переваг в умовах здебільшого плаваючих валютних курсів може призвести до колапсу світової валютної системи. Основна боротьба за реалізацію національних інтересів точитиметься між трьома центрами сили: ЄС, США та Китаєм. При чому, найбільш загостреними очікуються відносини останніх двох акторів. Крім того, контроль за рухом капіталу для того, щоб уникнути спекулятивних доларових потоків і балансувати на межі ревальвація-інфляція вводять Індія, Індонезія, Південна Корея, Малайзія, Сінгапур, ПАР, Тайвань і Таїланд.

Сьогодні правлячі кола сфокусували увагу на вартості своєї національної валюти. Все частіше виникають розмови про умисну девальвацію з метою підвищення конкурентоздатності. Подібна ситуація вже спостерігалася у міжвоєнний період і в результаті призвела до економічної катастрофи. Країни, які втручаються у діяльність валютних ринків з метою зменшення вартості власної валюти, отримують найбільшу кількість зауважень з боку світової спільноти. До групи таких країн належать країни з фіксованими валютними курсами ("hard pegs"), а також ті країни, в яких штучно підтримується плаваючий валютний курс ("soft pegs"). Результатом такого втручання є зростання валютних резервів в країні, що може свідчити про недооцінену національну валюту.

Згідно з дослідженням інформаційного агентства Bloomberg, така практика найбільше спостерігається за азійськими країнами. Наприкінці останнього звітнього періоду обсяги валютних резервів в цих країнах дорівнювали 6,7 трлн. дол. США або 30% ВВП. Безперечним лідером серед цих країн за цим показником є Китай, резерви якого дорівнюють 3,3 трлн. дол. США. Серед європейських країн найбільші обсяги валютних резервів має Швейцарія, в якій цей показник становить 460 млрд. дол. США або 73,9% ВВП країни.

Деякі країни, які досі утримувалися від інтервенцій на міжнародному валютному ринку, також можуть бути звинувачені у нечесному контролі вартості своїх національних валют. До двох основних інструментів, які використовуються країнами для здешевлення валюти без прямого звертання до валютних інтервенцій, належать монетарна політика та контроль за рухом капіталу. Таким чином, уряди цих країн можуть заявляти, що їхня політика спрямована на подолання інших проблем, таких як, наприклад, інфляція, або на боротьбу із спекуляцією.

Дискусії щодо таких заходів зазвичай фокусуються на тому, наскільки фактична вартість валюти відрізняється від її "справедливої вартості". Якщо вартість валюти була близькою до справедливої, а потім зменшилася на 30%, то таке знецінення буде вважатися неправомірним. Але якщо вартість валюти була завищеною на 30% відносно її справедливої вартості, а потім зменшилася на 30%, то таке знецінення буде вважатися повністю справедливим та обґрунтованим.

Для розрахунку справедливої вартості валюти зазвичай використовують моделі паритету купівельної спроможності (ПКС), які обраховують рівноважний валютний курс, в основі якого лежить теорія про те, що валютний курс у довгостроковому періоді буде віддзеркалювати співвідношення рівня цін у двох країнах. Тобто більш високий (низький) рівень інфляції в одній країні відносно рівня інфляції в іншій буде причиною знецінення (подороження) валюти цієї країни. Більшість економістів вважають, що зниження валютного курсу на більше, ніж 20%, є шкідливим для економіки.

Згідно з розрахунком ПКС, англійський фунт стерлінгів є надзвичайно недооціненим: на 22% відносно євро; на 26,6% відносно швейцарського франку; на 20,7% відносно норвезької крони; на 35,8% відносно австралійського долару; на 34,9% відносно новозеландського долару. Для доповнення моделі ПКС можна використовувати такий індикатор як десятирічне ковзаюче середнє значення валютного курсу. У результаті академічних досліджень виявилось, що більшості відхилень у моделі ПКС можна позбавитися за допомогою цього індикатору. Так, використання другого методу підтвердило недооціненість англійської валюти: на 12,8% відносно євро; на 27,1% відносно швейцарського франку; на 19,4% відносно норвезької крони; на 30,1% відносно австралійського долару; на 26,8% відносно новозеландського долару.